

El nostre Zoo

:::: PROJETE LIFE ::::

Tritó del Montseny, *Calotriton arnoldi*,

(LIFE 15/NAT/ES/000757)

El passat número de la Revista del Zoo vam anunciar l'atorgament per part de la Unió Europea d'un programa LIFE-NATURA per la "Conservació del tritó del Montseny", aquests programes que comprenen una important aportació econòmica es donen a projectes dins de l'àmbit de la UE que tenen una especial rellevància per la protecció i millora de la natura als espais designats dins de "Xarxa Natura 2000".

La presentació d'un programa LIFE amb possibilitats de ser acceptat a Europa no és feina fàcil, doncs porta un gran treball darrera: accions i projectes detallats i justificats, pressupostos minuciosos, fermes bases científiques a les directius de les accions previstes, una planificació ben estructurada i per fi donar resposta a les moltes preguntes i condicions que són requerides per part dels tècnics europeus per donar el seu vistiplau final. L'equip de tècnics de la Diputació de Barcelona (soci coordinador), de la Diputació de Girona, de Forestal Catalana, de la Generalitat de Catalunya i del Zoo de Barcelona hem estat treballant durant els darrers dos anys per aconseguir-lo, podeu fàcilment imaginar-vos la satisfacció que vam sentir quan a principis de la tardor de l'any passat (2016) vam tenir notícies de que el LIFE per la protecció del tritó del Montseny havia sigut finalment atorgat. Ho havíem aconseguit i a la primera.

És molt possible que influís en la decisió la qualitat de l'àmbit d'actuació del projecte, el Parc Natural del Montseny, reserva mundial de la Biosfera des de el 2011. El massís del Montseny és un espai de paisatges mediterranis i centreeuropeus situat a tocar de pobles i grans ciutats i amb un gran i sorprenent biodiversitat amb més de 8.400 espècies censades. La seva riquesa biològica i l'empremta que des de l'antiguitat ha deixat l'home fan que els visitants sentin una especial emoció en la contemplació dels seus paisatges.

La durada del Programa LIFE és de més de 4 anys, des del 1 d'octubre del 2016 fins el 31 de desembre del 2020 i el pressupost total del projecte és 2.971.276 euros, del qual el 60% (1.782.764 euros) són proporcionat per la Unió Europea i el 40% (1.188.512 euros) per les entitats implicades en el projecte.

La durada del Programa LIFE és de més de 4 anys, des del 1 d'octubre del 2016 fins el 31 de desembre del 2020 i el pressupost total del projecte és 2.971.276 euros, del qual el 60% (1.782.764 euros) són proporcionat per la Unió Europea i el 40% (1.188.512 euros) per les entitats implicades en el projecte.

► OBJECTIUS

L'objectiu principal és millorar l'estat de conservació del tritó del Montseny, i del seu hàbitat, el bosc de ribera de alguns torrents de muntanya del massís. Aquest amfibi es compta entre el dos més amenaçats de Europa juntament amb una granota endèmica de l'illa grega de Karpatos, *Pelophylax cerigensis*, per qual cosa està inclòs a la llista roja dels animals en perill d'extinció de l'UICN a la categoria de "Perill crític". Les raons per aquesta inclusió són la seva escassa població, la minúscula àrea de distribució que compren 7 torrents distribuïts en 8 km² i la seva dependència a un hàbitat pur d'aigües netes oxigenades que es veu amenaçat.

Una experiència ben propera ens mostra que és possible mitjança la ajuda de les accions previstes en un programa LIFE mi-

llorar l'estat de una espècie en greu perill d'extinció; des de 1993 fins a 1997 va tenir lloc el projecte LIFE per la Recuperació del Ferreret de Mallorca, *Alytes muletensis*, degut a les accions previstes en el LIFE i a altres realitzades posteriorment l'espècie va passar d'en "perill crític" a "vulnerable", l'any 2004.

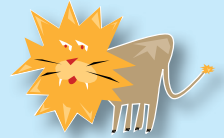
► ACCIONS

Per assolir aquest objectiu el projecte desenvoluparà prop d'una cinquantena d'accions agrupades en cinc blocs:

Accions preparatòries:

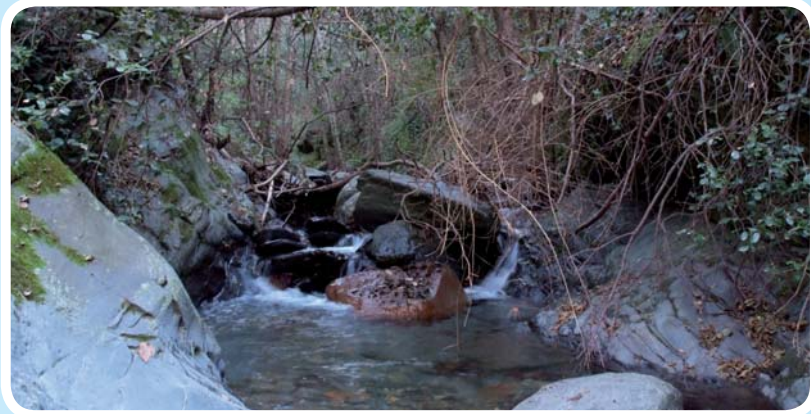
Són les accions prèvies que han sigut necessàries per el bon desenvolupament de les posteriors accions del programa LIFE: la avaluació genètica de la població, treballs per determinar les causes de algunes anomalies observades en la salut dels animals captius, desenvolupament tècnic dels aquaris i la informació del Life als propietaris particulars que es poden veure afectats per les accions de protecció del hàbitat.

COMPRA O ARRENDAMENT DE TERRES I COMPROMÍS DELS PROPIETARIS

- El projecte compren la compra de terrenys privats o compensació del dret d'ús, on hi ha poblacions de trítol amb amenaces evidents de deteriorar-se i sense possibilitats de millorar el seu estat de conservació.
- Posada en marxa d'acords de "custòdia del territori" amb els propietaris privats, amb la finalitat d'assegurar l'ús i l'explotació de manera sostenible dels recursos i els valors naturals de l'àmbit territorial del trítol, enfocat bàsicament a la millora del bosc de ribera i l'ús de l'aigua.

Accions de conservació:

- Elaboració del Pla de Conservació del trítol del Montseny i la inclusió del trítol del Montseny dins de la Directiva Hàbitats de la Unió Europea. Al ser una espècie de nou descobriment al trítol del Montseny no està citat expressament a la Directiva relativa a la conservació dels hàbitats naturals, la fauna i la flora europees.
- Remodelació dels sistemes de captació i distribució d'aigua tant municipals com de masies i explotacions per tant d'assegurar un cabdal ecològic mínim a les èpoques de sequera.
- Posada en marxa de filtres verds per les aigües residuals de masies i explotacions per evitar els abocaments que puguin perjudicar la qualitat de l'aigua dels torrents.
- Eliminar l'efecte barrera per la connectivitat dels torrents que ofereixen moltes de les infraestructures vials actuals.
- Millorar l'hàbitat de ribera autòcton i promoure bones pràctiques forestals. Es tracta de restaurar l'hàbitat riberenc recuperant la seva vegetació arbòria autòctona i evitar l'erosió que provoca un augment de la sedimentació als torrents que resulta letal per els trítols.
- Crià en captivitat i reintroducció del trítol del Montseny. Manteniment del programa actual de crià en captivitat del trítol del Montseny però amb l'augment del doble de la capacitat dels centres de crià de Torreferrusa, Pont de Suert i el Zoo de Barcelona. Es tracta d'obtenir suficients exemplars per ampliar la seva distribució al medi natural.

SEGUIMENT DE L'IMPACTE DE LES ACCIONS DEL PROJECTE

Si d'alguna cosa són estrictes les autoritats científiques que atorguen els projectes LIFE és amb la demanda d'un estricte seguiment de l'impacte de les accions

empreses pels projectes, per la qual cosa hem projectat tot una sèrie d'accions de seguiment:

Divulgació del projecte en l'àmbit local, estatal i internacional, mitjançant un web www.lifetritomontseny.eu, les xarxes socials: [#LifeTritoMontseny](https://twitter.com/LifeTritoMontseny), lifetrito@diva.cat i el material promocional.

- Seguiment tècnic de les accions fetes per un ús sostenible i responsable de l'aigua i de les millores de l'hàbitat. Es tracta de confirmar que les obres donen els resultats previstos i aplicar mesures en cas que s'observin resultats no desitjats.
- Seguiment de les poblacions del trítol tant de les naturals com de les reintroduïdes.

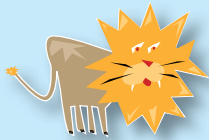
És necessari fer un recompte periòdic de les poblacions al llarg del projecte. L'acció també permetrà augmentar el coneixement científic per millorar la conservació i redirigir la reintroducció de nous exemplars si escau.

- Vigilància de les malalties infeccioses en els amfibis del Parc Natural del Montseny. Comprovar el bon estat de salut de les poblacions salvatges d'amfibis del Parc i l'absència de malalties infeccioses emergents que podrien extingir les poblacions del trítol.
- Seguiment de les variables abiótiques i biòtiques així com del règim hidrològic dels torrents per valorar l'impacte de les accions realitzades en els ambients riberencs.

ACCIONS DE SENSIBILITZACIÓ I DIFUSIÓ DEL PROJECTE LIFE

Fa anys quan es van començar a realitzar els primers plans de conservació d'espècies en perill sovint havia un oblit de la part informativa, divulgativa i de sensibilització de la població que convivia a l'hàbitat

El nostre Zoo

de l'espècie afectada, això va implicar el fracàs de no pocs d'aquests plans inicials. El programa LIFE de l'Unió Europea li donen gran importància a les accions previstes que tenen com a finalitat la informació, educació i divulgació dels objectius dels projectes, per la qual cosa en el LIFE del tritó del Montseny tenim previst tot una sèrie d'accions en aquest sentit:

- Desenvolupament de la campanya d'educació ambiental i informativa sobre el LIFE del tritó del Montseny; tindrà lloc tant als municipis del Parc on s'establirà una exposició itinerant com al zoo de Barcelona on es construirà un aula didàctica annexa a la sala de cria dels tritons. També hi ha previst un programa educatiu en el qual les escoles del municipis que envolten al Parc visitaran al Zoo on hi podran veure directament els tritons i participar en activitats educatives interactives.
- Organitzar jornades tècniques científiques de difusió del LIFE del tritó del Montseny i elaboració de publicacions científiques i divulgatives.

Malgrat que el projecte es realitza a un conca hidrogràfica molt específica per salvaguardar una espècie endèmica molt concreta, les accions empreses van

dirigides a una problemàtica molt estesa al medi ambient mediterrani com és la gestió i l'ús de l'aigua i la degradació dels boscos de ribera i la consegüent pèrdua de biodiversitat. El seguiment de les solucions aportades per el LIFE del tritó

del Montseny servirà sense dubte de model a altres plans de conservació d'hàbitats i d'espècies dins del delicat i en perill medi ambient mediterrani. 🐾

Manel Aresté • Conservador del Terrari

io
Institut
Odontològic

PHILIPS
ZOOM!

invisalign

PROGRAMA DE PREVENCIÓ SENSE COST
Higiene bucal
(Sota prescripció de l'odontòleg)
Revisió completa
Estudi radiogràfic digital
Diagnòstic

NOU PLA DE PREVENCIÓ DE SALUT BUCODENTAL GRATUÏT PER ALS SOCIS/IES DEL ZOO CLUB I FAMILIARS.

CLÍNQUES EN BARCELONA

SAGRADA FAMÍLIA
C/ Sardenya nº 319 Barcelona
(934 570 453)

PARALELO
Avda Paral·lel, 110 Barcelona
(932 425 589)

BADALONA
Av. Martí i Pujol, nº 254-256. Badalona
(933 894 331)

MANRESA
C/ Mossèn Jacint Verdaguer, nº 15. Manresa.
(938 774 597)

TERRASSA
C/ Gallieu, nº 213. Terrassa
(937 333 368)

LES CORTS
Av. Madrid, 141-145. Barcelona
(934 394 500)

SANT BOI
C/ Mallorca, nº 40.
Sant Boi de Llobregat
(936 613 500)

CALABRIA
C/ Calàbria, 236. Barcelona
(934 941 810)

POBLE NOU
C/ Ramon Turro, 246. Poble Nou.
(932 247 770)

CORNELLÀ
C/ Mossèn Jacint Verdaguer, nº 6. Cornellà.
(934 741 932)

MATARÓ
Cami Ral, nº 530. Mataró
(937 577 181)

VIC
Ronda Francesc Camprodon, nº 11. Vic.
(938 869 400)

BALMES
C/ Balmaes 270. Barcelona
(932 425 515)

EIXAMPLE
C/ Diputació, 238. Barcelona
(933 426 400)

SANT ANDREU
C/ Neopàtria, nº 55. Sabadell
(933 601 070)

GRANOLLERS
Plaça Josep Barangé, nº 10-11. Granollers
(938 793 228)

SABADELL
C/ Sant Joan, nº 23-29. Sabadell
(937 275 396)

VILANOVA I LA GELTRÚ
C/ Libertat, nº 89. Vilanova y la Geltrú
(938 105 858)

HOSPITALET DE LLOBREGAT
C/ Bruc, nº 51.
Hospital de Llobregat
(932 615 800)

ORTODÒNCIA
descompte
(Inclou Invisalign)

25%

TRACTAMENTS
descompte en tots

20%
els tractaments.

(No acumulable amb altres promocions actives)

902 119 321

www.ioa.es